

EU-regler om CSR er unødigt bureaukrati for erhvervslivet

Den 16. april 2013 vedtog EU-Kommissionen et forslag, der lægger op til, at de største europæiske virksomheder skal rapportere om politikker, risici og resultater på områder som miljø, sociale og arbejdstagerrelaterede forhold, respekt for menneskerettighederne, korrupsion og bestikkelse, og diversitet i bestyrelsen.¹ Forslaget er et direkte resultat af den danske regerings indsats under EU-formandskabet 2012² og ligner derfor de rapporteringskrav, som de 1.100 største danske virksomheder allerede er underlagt i medfør af henholdsvis Årsregnskabslovens § 99a om samfundsansvar (CSR) og 99b om diversitet.

På kort sigt vil det nye EU-udspil derfor have begrænset betydning for de største danske virksomheder. Men på lang sigt kan EU-reguleringen betyde, at den danske stat ikke kan rulle rapporteringsforpligtelserne for danske virksomheder tilbage - eller justere disse på baggrund af erfaringer - hvilket ellers kunne være den logiske konsekvens af, at CSR allerede er blevet en naturlig dagsorden for mange virksomheder og derfor ikke behøver at være underlagt lovregulering.

Allerede i dag lever 97 pct. af de danske virksomheder således op til rapporteringskravet i Årsregnskabslovens § 99a, mens hele 94 pct. af disse oplyser, at de arbejder aktivt med samfundsansvar. Det er en stigning i forhold til 2010, hvor det kun var 87 pct., der aktivt arbejdede med CSR. At opretholde et lovbestemt CSR-rapporteringskrav - og sågar gøre det EU-bestemt - er derfor unødvendigt, overbureaukratisk og formynderisk i relation til danske virksomheder. Det gavner ikke dansk erhvervsliv, at Danmark giver afkald på sin nationale selvbestemmelsesret i relation til CSR- og diversitets-regulering. Tværtimod resulterer det blot i øget EU-bureaukrati.

1. Reglerne for rapportering af samfundsansvar og diversitet

De 1.100 største danske virksomheder er allerede i dag underlagt rapporteringskrav om samfundsansvar. I 2009 indførte den daværende VK-regering Årsregnskabslovens § 99a, som bestemmer at:

*"Store virksomheder skal supplere ledelsesberetningen med en redegørelse for samfundsansvar, jf. stk. 2-7. Ved virksomheders samfundsansvar forstås, at virksomheder frivilligt integrerer hensyn til blandt andet menneskerettigheder, sociale forhold, miljø- og klimamæssige forhold samt bekæmpelse af korrupsion i deres forretningsstrategi og forretningsaktiviteter. Har virksomheden ikke politikker for samfundsansvar, skal dette oplyses i ledelsesberetningen."*³

Rapporteringskravet, som blev indført for at anspore - men ikke tvinge - de 1.100 største danske virksomheder til at arbejde med CSR, er formuleret således, at det er *frivilligt* for de pågældende virksomheder, om de vil arbejde med CSR, men det er *et krav*, at de tager stilling hertil og rapporterer herom til Erhvervs- og Selskabsstyrelsen. De virksomheder, der arbejder med og udfører CSR, skal derudover redegøre nærmere for indsatsen. Er rapporteringen af virksomhedens CSR-indsats ikke god nok, kan virksomheden sanktioneres med en bøde fra Erhvervsstyrelsen.

¹http://ec.europa.eu/internal_market/accounting/docs/non-financial-reporting/com_2013_207_en.pdf

²http://www.samfundsansvar.dk/file/319180/samfundsansvar_og_rapportering_i_danmark_november.pdf og <http://www.evm.dk/~media/oem/pdf/2012/pressemeddelelser-2012/26-03-12-ansvarlig-vaekst.ashx>

³ Jf. Årsregnskabslovens § 99a, stk. 1.

Pr. 1. april 2013 er det blevet pålagt de selvsamme 1.100 største danske virksomheder at opstille måltal for andelen af det underrepræsenterede køn i det øverste ledelsesorgan, herunder udarbejde en politik for at øge andelen af det underrepræsenterede køn på ledelsesniveau.⁴ Som konsekvens er der indført en yderligere rapporteringsforpligtelse i Årsregnskabslovens § 99b, som bestemmer:

”Store virksomheder, der har opstillet måltal for andelen af det underrepræsenterede køn i det øverste ledelsesorgan, skal redegøre for status for opfyldelsen af det opstillede måltal, herunder for, hvorfor virksomheden i givet fald ikke har nået den opstillede målsætning”.

[..]

”Store virksomheder, der er forpligtet til at udarbejde en politik for at øge andelen af det underrepræsenterede køn på virksomhedens øvrige ledelsesniveauer, skal redegøre for politikken”.

Den tilsigtede effekt af lovforslaget er, at der kommer en mere ligelig fordeling af mænd og kvinder i de øverste ledelsesorganer, herunder forbedre kvindernes repræsentation - og dermed det kvindelige rekrutteringsgrundlag - i virksomhedens øvrige ledelsesniveauer.⁵

Årsregnskabslovens § 99a og 99b forpligter altså allerede de største danske virksomheder til at rapportere om CSR og diversitet i ledelsen, således som det nye forslag fra EU-Kommissionen også lægger op til, jf. nærmere nedenfor i afsnit 6. Men først gennemgås de hidtidige erfaringer med virksomheders CSR-rapportering i medfør af Årsregnskabslovens § 99a.

2. Erfaringer med virksomheders samfundsansvar og rapportering

Siden bestemmelsen i Årsregnskabslovens § 99a blev indført i 2009, har Erhvervs- og Vækstministeriet (tidligere Økonomi- og Erhvervsministeriet) årligt - på baggrund af undersøgelser udført af CBS (Copenhagen Business School)- offentliggjort en rapport om virksomhedernes efterlevelse af bestemmelsen. De tidligere rapporter blev offentliggjort i 2010⁶ og 2011.⁷

Den 20. marts 2013 offentliggjorde Erhvervs- og Vækstministeriet den nyeste rapport *”Samfundsansvar og Rapportering i Danmark - Effekten af 3. år med rapporteringskrav i årsregnskabsloven”*.⁸ Rapporten konkluderer - i lighed med rapporten fra november 2011 - at danske virksomheder⁹ er blevet bedre til at rapportere om deres arbejde med CSR.

Ifølge den nye rapport lever 97 pct. af de danske virksomheder op til rapporteringsforpligtelsen i Årsregnskabslovens § 99a. Og blandt disse er det 94 pct., der oplyser, at de arbejder aktivt med samfundsansvar. Det er en stigning i forhold til 2010, hvor det kun var 87 pct., der aktivt arbejdede med samfundsansvar.

⁴ LOV nr 1383 af 23/12/2012, jf. <https://www.retsinformation.dk/Forms/r0710.aspx?id=144739>

⁵ Se lovens forarbejder, jf. <https://www.retsinformation.dk/Forms/R0710.aspx?id=143418>

⁶ ”Samfundsansvar og Rapportering i Danmark – Effekten af rapporteringskrav i årsregnskabsloven”: http://www.samfundsansvar.dk/file/319079/samfundsansvar_og_rapportering_i_danmark_september_2010.pdf

⁷ ”Samfundsansvar og Rapportering i Danmark – Effekten af 2. år med rapporteringskrav i årsregnskabsloven”: http://www.samfundsansvar.dk/file/319180/samfundsansvar_og_rapportering_i_danmark_november.pdf

⁸ ”Samfundsansvar og rapportering i Danmark – Effekten af 3. år med rapporteringskrav i årsregnskabsloven”:

http://www.samfundsansvar.dk/file/355819/samfundsansvar_rapportering_danmark.pdf

⁹ Virksomheder som er underlagt pligten om rapportering om samfundsansvar, jf. Årsregnskabslovens § 99a.

Tabel 1: Rapporteringscompliance og rapportering om aktivt samfundsansvar			
	2009	2010	2011
Rapporteringer i alt	97 pct.	94 pct.	97 pct.
Deraf rapportering om samfundsansvar	91 pct.	87 pct.	94 pct.

Kilde: Rapporterne: "Samfundsansvar og Rapportering i Danmark" fra henholdsvis 2013, 2011 og 2010.

Meget tyder således på, at virksomhederne gerne - og i stigende grad - påtager sig et samfundsansvar, helt uden at skulle tvinges til det.

Erhvervs- og Vækstministeriets nye rapport indeholder derudover et bilag,¹⁰ hvor ATP - fra et investorsynspunkt - forklarer, at rapporteringerne om CSR er et vigtigt element i forbindelse med investering i en virksomhed, og at virksomhedernes fokus på samfundsansvar kan beskytte og forøge afkastet af investeringer. ATP udtaler dog samtidig:

"Med udgangspunkt i ideen om forretningsdrevet samfundsansvar, lægger ATP vægt på, at der rapporteres om de forhold, som selskabet selv vurderer som særligt relevante for dem."

Fra et investorperspektiv har det altså større betydning, at virksomhederne rapporterer om de forhold, som de selv vurderer, er relevante for virksomhedens drift og resultater, ligesom ATP ikke mener, at det vil skabe merværdi, at tilføje flere informationer og øge omfanget af virksomhedernes afrapporteringer. En særlig kvalitet i den danske rapporteringsmodel er således, at man kan få et resume og hurtigt overblik over selskabets arbejde, hvorfor mere udførlig beskrivelse af virksomhedens CSR-arbejde, bør ske udenfor rammerne af Årsregnskabslovens § 99a.

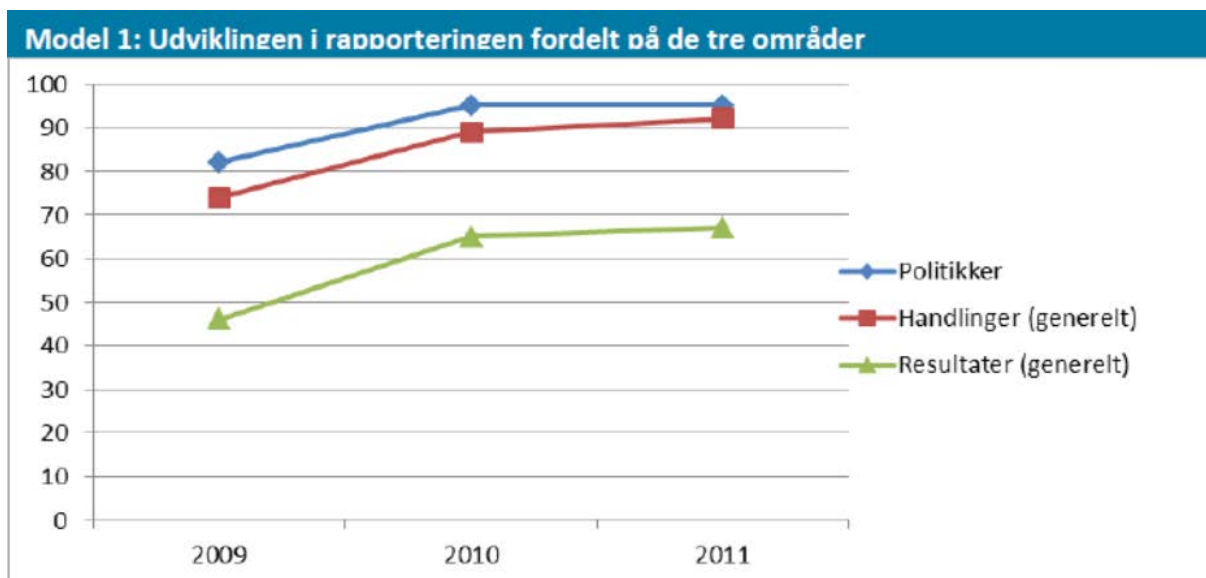
3. Er rapporteringen om CSR god nok?

Det følger af Årsregnskabslovens § 99a, at hvis en virksomhed oplyser, at den arbejder med CSR, så skal den også redegøre nærmere for dette arbejde i relation til:

1. Virksomhedens *CSR-politikker*.
2. Hvordan de enkelte politikker er omsat til *handling*, herunder eventuel organisering og forankring, anvendte ledelsessystemer mv.
3. Hvad der er opnået af *resultater* i regnskabsåret, herunder eventuelt med indikatorer, tal og ord.

Det er Erhvervsstyrelsen, der kontrollerer, hvorvidt virksomhederne lever op til denne rapporteringsforpligtelse, herunder om de redegør tilstrækkeligt for både *politik*, *handling* og *resultater*, og mens virksomhederne - ifølge Erhvervs- og Vækstministeriets nye rapport - er blevet bedre til at rapportere om deres *CSR-politikker* og *handlinger*, ligger antallet af virksomheder, der rapporterer om deres *resultater*, lavt i forhold til de to andre dimensioner:

¹⁰ Bilag 2: "ATPs vurdering af redegørelse om samfundsansvar"

Kilde: "Samfundsansvar og Rapportering i Danmark - Effekten af 3. år med rapporteringskrav i årsregnskabsloven" s. 7

Erhvervs- og Vækstministeriets evalueringsrapporter viser også, at selvom hele 94 pct. af de rapporteringspligtige virksomheder oplyser, at de arbejder med CSR, så er det kun 44 pct., der lever op til kravet om fuld konsistens - dvs. sammenhæng mellem rapporteringerne indenfor alle tre dimensioner af *politik, gennemførelse og resultater*. Det er dog en forbedring i forhold til 2010, hvor det kun var 38 pct. der levede op til kravet om fuld rapporteringskonsistens.

De virksomheder, der vurderes ikke at redegøre i tilstrækkeligt omfang for resultaterne af deres CSR-arbejde, kan i henhold til Årsregnskabsloven § 99a idømmes en bøde. En sådan sanktionering er problematisk, da den udelukkende rammer de virksomheder, som frivilligt arbejder med CSR, hvorimod de virksomheder der blot opfylder rapporteringsforpligtelsen, men ikke arbejder med CSR, undgår en eventuel bøde. Regelsættet har således en ulogisk og usund incitamentsstruktur indbygget, da det i relation til selve rapporteringsforpligtelsen bedre kan betale sig slet ikke at arbejde med CSR og dermed undgå risikoen for sanktioner. Dertil kommer at reglerne hermed kræver at virksomhederne bruger ressourcer på CSR-formalia, som kunne være brugt på CSR-substans.

4. Administrative byrder for virksomheder og det offentlige

I den første evalueringsrapport om CSR, som Erhvervs- og Økonomiministeriet offentliggjorde i 2010, fremgik det, at de administrative byrder forbundet med CSR-rapporteringen var 7-8 gange højere end oprindeligt forventet. Således udgjorde de faktiske økonomiske omstillingsbyrder for virksomheder, der ikke allerede havde udviklet en nedskreven CSR-politik, mellem 0,8 og 5,7 mio. kr. for den enkelte virksomhed.

Herudover viste erfaringerne efter første år med rapporteringskravet, at hver virksomhed gennemsnitligt brugte ca. to arbejdsuger på eksempelvis at udarbejde en redegørelse i ledelsesberetningen eller på hjemmesiden, svarende til ca. 32.000 kroner pr. virksomhed, eller ca. 11,3 mio. kr. på samfundsniveau om året. De virksomheder, der slet ikke havde en politik for samfundsansvar, brugte ca. to arbejdsdage, svarende til ca. 6.500 kr. pr. virksomhed.

Til sammenligning fremgik det af forarbejderne¹¹ til Årsregnskabslovens § 99a, at de løbende administrative byrder for erhvervslivet forventedes at blive 3.000 timer årligt på samfundsniveau. Altså 2,7 time pr. virksomhed. De administrative byrder forbundet med rapporteringsforpligtelsen er altså markant undervurderet i lovforarbejderne i forhold til virksomhedernes reelle og faktiske forbrug.

¹¹ http://www.ft.dk/samling/20081/lovforslag/l5/html_som_fremsat.htm

Dertil viser tal fra Erhvervsstyrelsen, som CEPOS har fået aktindsigt i, at Erhvervsstyrelsens arbejde med sekretariatsbetjening af Rådet for Samfundsansvar¹² og Mæglings- og Klageorganet for Samfundsansvar, samt dets vejledning og kontrol i relation til rapporteringsforpligtelsen i Årsregnskabslovens § 99a, har "kostet" ca. 57,3 mio. kroner i perioden 2008 til 2012.¹³ Det svarer til en gennemsnitlig udgift på godt 11 mio. kr. årligt til lønbetaling og driftsomkostninger vedrørende virksomhedernes CSR-forpligtelser.

De politisk initierede CSR-aktiviteter er altså ikke gratis. Hverken for virksomhederne eller for det offentlige, hvorfor det fra en samfundsøkonomisk betragtning er relevant, løbende at forholde sig til, om det regelsæt og den rapporteringsforpligtelse vi opererer med i Danmark, nu også er nødvendigt og/eller optimalt.

5. Mæglings- og Klageinstitution for ansvarlig virksomhedsadfærd

Udover at have påført virksomhederne et CSR-rapporteringskrav, har SRSF-regeringen oprettet en såkaldt Mæglings- og Klageinstitution for ansvarlig virksomhedsadfærd.¹⁴ Her kan enhver klage over virksomheder, hvis de mener, at virksomheden ikke lever op til deres samfundsansvar og menneskerettighederne.¹⁵

Konsekvensen af Mæglings- og Klageorganets etablering er, at samtlige danske virksomheder latent er underlagt risiko for, at der bliver klaget over dem, hvis de ikke udviser godt samfundsansvar, herunder lever op til internationale standarder og principper om global ansvarlig virksomhedsadfærd, jf. OECD's Retningslinjer for Multinationale Virksomheder.¹⁶

Med etablering af Mæglings- og Klageorganet er der altså reelt indført et to-strengt CSR-kontrolsystem, hvor Erhvervsstyrelsen kontrollerer og sanktionerer virksomhedernes manglende rapporteringscompliance, mens Mæglings- og Klageorganet kontrollerer og vurderer virksomhedernes dårlige samfundsadfærd. Mæglings- og Klageorganet kan således offentliggøre sager om navngivne virksomheder, hvis organet vurderer, at de ikke lever op til god virksomhedsadfærd, hvilket kan have vidtrækkende konsekvenser for virksomhedernes omdømme og branding. En naturlig konsekvens af Mæglings- og Klageorganets etablering er derfor, at virksomhedernes og det offentliges fokus i højere grad vil rettes mod selve *indholdet* af virksomhedernes CSR-arbejde, mens rapporteringen får mindre og mindre betydning. Selvom Mæglings- og Klageorganet er retssikkerhedsmæssigt betænkeligt¹⁷, da det vurderer virksomhedernes adfærd på moral - og dermed et ikke-juridisk grundlag - kan man ikke komme uden om, at det to-strengede kontrolsystem samtidig er med til at overflødiggøre den

¹² Den daværende regering oprettede i 2009 Rådet for Samfundsansvar, hvis medlemmer tegner: Lise Kingo, Koncerndirektør i Novo Nordisk, Anders Ladekar, Generalsekretær i Røde Kors i Danmark, Anna Lise Mortensen Grandjen, Direktør i Rådet for Bæredygtig Erhvervsudvikling, Annette Stube, Director of Group Sustainability, A.P. Møller Mærsk (Danmarks Rederiforening), Claus Jørgensen, Seniorrådgiver i Forbrugerrådet, Hanne Gürtler, Sekretariatsleder i Dansk Initiativ for Etisk Handel, Henrik Heideby, Koncerndirektør i PFA (Forsikring & Pension, ATP og LD), Henrik Hyltoft, Markedsdirektør i Dansk Erhverv, Henning Høy Nygaard, Udviklingschef i Håndværksrådet, Klaus Willerslev-Olsen, Vicedirektør i Finansrådet, Marie-Louise Knuppert, LO-sekretær (Arbejderbevægelsens Erhvervsråd), Sanne Borges, Rådgiver i Amnesty International (92-gruppen), Sine Sunesen, Direktør i KL (KL og Danske Regioner), Susie stærk Ekstrand, Direktør i Landbrug og Fødevarer, Tine Roed, Direktør i DI, Birgitte Mogensen, Partner i PwC (FSR), Kim Christiansen, Danmarks Naturfredningsforening (92-gruppen).

¹³ Jf. Erhvervsstyrelsens svar på ansøgning om aktindsigt af den 28. september 2012 sendt til CEPOS samme dag.

¹⁴ Mæglings- og Klageorganet, hvis medlemmer består af Mads Øvlisen, Professor (adj), CBS og Rådgiver for FN Global Compact, Jonas Christoffersen, direktør ved institut for Menneskerettigheder, Kim Haggren, chef for erhvervsjura og CSR i DI, Jens Erik Ohrt, konsulent i LO og Karin Buhmann, lektor ved Københavns Universitet, blev stiftet ved lov nr. 546 af 18/06/2012.

¹⁵ For yderligere information om Mæglings- og Klageorganet, se evt. CEPOS høringssvar "CSR-klageinstitution kan blive åben gabestok for virksomheder", jf. http://www.cepos.dk/fileadmin/user_upload/dokumenter/2012-04/notat_csr_16apr12.pdf

¹⁶ <http://www.ft.dk/samling/2011/lovforslag/l125/fremsaettelsestale.htm>

¹⁷ Se CEPOS notat: "Nyt mæglings- og klageorgan medfører risiko for vilkårlighed" - http://www.cepos.dk/fileadmin/user_upload/dokumenter/2012-09/notat-nyt_maeglings-og-klageorgan_medfoerer_risiko_for_vilkaarlighed-sep12.pdf

lovbestemte rapporteringsforpligtelse. Truslen om at blive hængt ud i en offentlig gabestok på en ikke-juridisk baggrund og uden de sædvanlige retssikkerhedsgarantier, som gælder indenfor de sædvanlige klagesystemer, vejer ganske enkelt tungere end et hvilket som helst bødeforlæg fra Erhvervsstyrelsens side.

6. Fælles rapporteringskrav i EU

Selvom meget altså taler for, at regeringen burde overveje at afskaffe eller i hvert fald justere rapporteringskravet i Årsregnskabslovens § 99a, da - både danske virksomheder store opbakning til frivilligt at arbejde med CSR samt etableringen af det særlige Mægling- og Klageorgan - reelt har overflødiggjort det, er der intet, der tyder på, at kravet vil blive afskaffet. Tværtimod.

EU-Kommissionen har således den 16. april 2013 besluttet at fremsætte et forslag til ændringsdirektiv, med henblik på at stramme EU's krav til virksomhedernes rapportering af samfundsansvarlig relevans, med den begrundelse, at større transparens skaber bedre økonomiske resultater. Problemet er ifølge Kommissionen, at for få virksomheder på EU-plan oplyser om deres samfundsansvar, og at dette til dels skyldes for stor forskel i medlemsstaternes lovgivninger:

"Det er dog almindelig kendt, at virksomheder med stor gennemsigthed systematisk skaber bedre økonomiske resultater over tid, har lavere finansieringsomkostninger, er bedre i stand til at tiltrække og fastholde dygtige medarbejdere og derfor i sidste ende er mere succesrige. Investorer og forbrugere efterlyser også i stigende grad de pågældende oplysninger.

*Visse medlemsstater har indført offentliggørelseskrav, der går ud over bestemmelserne i det fjerde selskabsdirektiv. Kommissionens forslag sigter på at forbedre situationen i hele EU."*¹⁸

Med afsæt i EU-initiativet udtalte Erhvervs- og Vækstminister Annette Vilhelmsen i en pressemeddelelse den 4. marts 2013, at det danske rapporteringskrav vil:

*"komme de danske virksomheder til gode, fordi de har et forspring, når EU Kommissionen i nærmeste fremtid fremlægger forslag om et lignende rapporteringskrav i EU."*¹⁹

Erhvervs- og vækstministeren har givet vis ret i, at danske virksomheder vil have et forspring i forhold til andre EU-selskaber, idet de allerede i dag er underlagt lignende rapporteringskrav, som EU nu vil have gjort til fællesskabsret. Samtidig - og uanset at forslaget endnu mangler at blive behandlet og vedtaget af Europa-Parlamentet og Rådet, og det derfor endnu ikke er muligt at foretage en konkret analyse heraf - er det imidlertid svært at se, hvordan et EU-rapporteringskrav kan komme danske virksomheder til gode. For som anført ovenfor, er der faktisk flere gode grunde til helt at afskaffe rapporteringskravet i Årsregnskabslovens § 99a for danske virksomheder, hvorfor det næppe kan blive til deres fordel, hvis et rapporteringskrav bliver vedtaget på fællesskabsplan.

Bliver der indført et fælles rapporteringskrav fra Bruxelles, risikerer den danske stat, at den ikke længere kan fritage danske virksomheder for rapportering om CSR og diversitet, og dermed fratage både sig selv og erhvervslivet for de administrative byrder, der er forbundet hermed. Risikoen er, at et fælles EU-bestemt CSR-rapporteringskrav får karakter af en varig og permanent byrdeklods i strid med danske interesser. Det er derfor vigtigt, at den danske stat arbejder for, at der ikke på EU-niveau indføres strammere regler om virksomheders CSR- og diversitetsrapportering, og hvis der gør, bør det i hvert fald ske på en måde, hvor de holdes på et overordnet plan og i fuld overensstemmelse med det traktatfæstede subsidiaritetsprincip.²⁰

¹⁸ http://ec.europa.eu/danmark/eu-politik/alle_emner/okonomisk/2013/130416_ikke-finansielle_oplysninger_da.htm

¹⁹ http://www.evm.dk/aktuelt/pressemeddelelser/2013/04-03-13-danske-virksomheder-er-blevet-bedre-til-at-rapportere-om-samfundsansvar?sc_campaign=6B78174C33B3412F843881F89AD8ACAB

²⁰ Subsidiaritetsprincippet går ud på, at de politiske beslutninger i EU altid skal træffes på lavest mulige administrative og politiske niveau og så tæt på borgerne som muligt. Det indebærer, med få undtagelser,

7. Konklusion og anbefalinger

Det anbefales, at der ikke indføres generelt EU-krav om rapportering af CSR og diversitet, da det ikke tjener danske virksomheders bedste. Fremfor at uddelegere reguleringskompetencen til EU bør det danske folketing i stedet overveje, om tiden ikke er inde til helt at afskaffe CSR-rapporteringskravet i Årsregnskabslovens § 99a.

Først og fremmest fordi der med etableringen af Mæglings- og Klageorganet for Samfundsansvar er etableret en tostrengt CSR-kontrol, som betyder, at de virksomheder, som ikke udviser godt nok samfundsansvar, kan "dømmes" af Mæglings- og Klageorganet. Mæglings- og Klageorganet har ganske enkelt overflødiggjort både virksomhedernes rapporteringsforpligtelse og Erhvervsstyrelsens kontrolforpligtelse.

For det andet viser erfaringerne, at hele 97 pct. af de virksomheder, der er omfattet af Årsregnskabslovens § 99a, efterlever CSR-rapporteringsforpligtelsen, mens hele 94 pct. oplyser, at de arbejder frivilligt med CSR. Når der er en så stor compliance, udgør det en unødvendigt administrativ byrde for både virksomhederne og det offentlige at opretholde et egentligt rapporteringskrav.

Alternativt - og som minimum - bør regeringen udbedre uhensigtsmæssighederne i den nuværende CSR-regulering, således at en virksomhed, der påtager sig et samfundsansvar, ikke risikerer en bøde, alene fordi rapporteringen ikke er tilstrækkelig, mens de virksomheder, der ikke arbejder med samfundsansvar, ikke kan sanktioneres herfor. Når det vedrører CSR bør fokus være på frivillighed og substans fremfor formalia og rapportering. Af samme grund bør det være op til virksomhederne at rapportere "*om de forhold, som selskabet selv vurderer som særligt relevante for dem*". Det vil både være en mere smidig, fleksibel og erhvervsvenlig løsning, og samtidig harmonere med det, som investorerne tilsyneladende ønsker.

Endelig bør der i alle "soft-law-reguleringer" indføres en solnedgangsklausul, således at man lovgivningsmæssigt forpligter sig til at revidere effekten af bestemmelsen på et senere tidspunkt, herunder vurdere om den har aftjent sin værnepligt og dermed helt kan afskaffes. Det vil sikre en sundere lovgivningspraksis, hvor erhvervslivet ikke vedvarende påføres nye og administrative byrder, som ikke nødvendigvis længere har en effekt.

at EU kun kan handle, når det vil være bedre at gennemføre den pågældende lovgivning på EU-plan end på nationalt, regionalt eller lokalt plan.